

JUUKSUR I, II, III

EESSÕNA

See kutsestandard sisaldab asjaomaste institutsioonide poolt kokkulepitud nõudeid juuksuri I, II ja III kvalifikatsioonile.

Kutsestandardi kavandi koostas Ilu- ja Isikuteeninduse Kutsenõukogu juurde moodustatud juuksurite töörühm koosseisus:

Maie Lõhmus	OÜ Anderal TIGI
Tiiu Lillestik	OÜ Ilutare
Ene Kattel	Eesti Kosmeetikute ja Juuksurite Erakool
Irina Lavrinenko	Eesti Modelleerijate ja Kunstnike Assotsiatsioon
Georgi Melioranski	Ühendus Crines
Aili Peetersoo	Pärnu Kutseõppekeskus
Lydia Poršnev	Salong Loren
Inna Soonurm	Riiklik Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskus
Helle Varis	Viljandi Centrum
Lea-Jangaada Veeber	Juuksurisalong Lea
Claire Kochberg	OÜ Claire

Ajavahemikus 20.04 –10.05.2002. a. viidi läbi kutsestandardi kavandi arvamusküsitlus, millesse kaasati 35 ilu- ja isikuteeninduse valdkonna ettevõtete ja koolitusasutuste esindajad Eesti erinevatest piirkondadest.

Juuksur I, II ja III kvalifikatsiooni sisaldava kutsestandardi lõppredaktsiooni koostamisel on eeltoodud töörühm arvestanud kutsestandardi kavandi kohta arvamusküsitlusel tehtud ettepanekuid ja märkusi.

Kutsestandardi koostamisel on arvestatud CEDEFOP'i (European Centre for the Development of Vocational Training – Euroopa Kutsehariduse Arenduskeskus) poolt koostatud Euroopa Liidu liikmesriikide kutseoskusnõuete võrdleva analüüsiga, Suurbritannia NVQ-de (National Vocational Qualifications – rahvuslikud kutsekvalifikatsioonid) kutseoskusnõuetega, Soome kutsekvalifikatsiooninõuetega (näyttötutkintojen kuvaukset) ja eurodirektiivi 82/489 /EEC, Nõukogu Direktiiv 19. juulist 1982 nõuetega (82/489/EEC Council Directive of 19 July 1982).

11.detsembril 1998. a. Ilu- ja Isikuteeninduse Kutsenõukogu otsusega nr.1 kinnitatud noorjuuksuri I ja 07.06.1999.a. Ilu- ja Isikuteeninduse Kutsenõukogu otsusega nr.2 kinnitatud juuksur-stilist-tehnika II ja meisterjuuksuri III kvalifikatsioonid sisaldavad kutsestandardid on tühistatud.

Juuksur I, II ja III kvalifikatsiooni sisaldav kutsestandard on koostatud uustöötlusena.

Juuksur I, II ja III kvalifikatsioonid sisaldav kutsestandard on kinnitatud 6. juunil 2002. a. Ilu- ja Isikuteeninduse Kutsenõukogu otsusega nr. 6.

Kutsestandardis sisalduvad kutsekvalifikatsioonid on kantud kutseregistrisse.

1 KASUTUSALA

- 1) töötajate kvalifikatsiooninõuete määratlemine
- 2) õppekavade, koolitusprogrammide väljatöötamine
- 3) eksaminõuete väljatöötamine, kutsekvalifikatsiooni tõendamine ja hindamine
- 4) aluse andmine rahvusvaheliste kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide võrdlemiseks

2 KUTSEKVALIFIKATSIOONISÜSTEEMI TERMINID

Kutsestandard – dokument, mis määrab kindlaks kutsekvalifikatsioonist tulenevad nõuded teadmiste, oskuste, vilumuste, kogemuste, väärtushinnangute ja isikuomaduste.

Kutsekvalifikatsioon – antud kutsealal nõutav kompetentsuse tase, mida tunnustatakse kas reguleeritud, ajalooliselt või rahvusvaheliselt kujunenud nõuete alusel. Kõik kutsed ei eelda kvalifikatsioonide fikseerimist I kuni V tasemeni. Iga konkreetse kutse kvalifikatsioonid määratleb kutsenõukogu.

I tase – lihtsate tööülesannete täitmine sarnastes olukordades; põhilised kutsealased oskused ja teadmised on omandatud enamasti läbi koolituse; vajadusel juhendatakse töö käigus; vastutab oma tööülesannete täitmise eest.

II tase – põhiliste tööülesannete täitmine erinevates olukordades; lisaks kutsealastele oskustele ja teadmiste omab vilumust ja kogemust; töötaja töötab iseseisvalt; vastutab oma tööülesannete täitmise eest.

III tase – keerukate tööülesannete täitmine erinevates ja vahelduvates olukordades; omab kutsealast meisterlikkust; valmisolek kutsealaste oskuste ja teadmiste edasiandmiseks või laialdased kutsealased oskused ja teadmised on omandatud läbi koolituse; valmisolek korraldada ressurside jagamist ja teiste tööd ning vastutada selle eest.

IV tase – erinevate, keerukate, analüüsimist ja otsustamist eeldavate tööülesannete täitmine muutuvates olukordades; laialdased kutsealased teadmised ja oskused, millele lisanduvad kogemused ja vilumused või juhtimisalased teadmised; korraldab ressurside jagamist ja teiste tööd ning vastutab selle eest.

V tase – teadmiste laiendamist, probleemide lahendamist, teaduslike teooriate ja mõistete rakendamist, olemasolevate teadmiste süstematiseerimist, edasiarendamist ja õpetamist eeldavate tööülesannete täitmine muutuvates olukordades, kõrgel tasemel kutse- ja erialased teadmised, oskused, millele lisanduvad kogemused ja vilumused või juhtimisalased teadmised; korraldab ressurside jagamist ja teiste tööd ning vastutab selle eest.

Kutseoskusnõuded

Üldoskused ja -teadmised – tegevusvaldkondi läbivad nõuded üldistele oskustele ja teadmistele.

Põhioskused ja -teadmised – kutsealal tegutsemiseks vajalikud nõuded oskustele ja teadmistele.

Erioskused ja -teadmised – nõuded oskustele ja teadmistele, mis on seotud spetsialiseerumisega.

Lisaoskused ja -teadmised – soovituslikud oskused ja teadmised, mis toetavad ja laiendavad kutseoskusi või seonduvad lisakvalifikatsiooniga.

Isikuomadused ja võimed – nõuded kutsealal töötamiseks eeldatavatele isiku- ja isiksuslikele omadustele ja füüsilistele võimetele.

Konkreetsete teadmiste ja oskuste tasemete kirjeldused

Algtase – mõistete, faktide ja põhimõtete teadmine; põhiliste töövõtete valdamine.

Keskase – mõistete ja faktide tõlgendamine ja võrdlus, seoste loomine; mitmekesiste töövõtete valdamine.

Kõrgtase – seostatud faktide alusel analüüsimine, prognoosimine, järeldamine, üldistamine, hindamine; mitmekesiste komplitseeritud töövõtete valdamine.

3 KUTSESTANDARDIGA SEONDUVAD STATISTILISED KOODID

Eesti Majanduse Tegevusalade Klassifikaatori¹ järgi kuulub juuksuritöö juuksuri- ja iluteeninduse valdkonda, kood 9302.

Ametite Klassifikaatoris² kuulub juuksur 5. pearühma “Teenindus- ja müügitöötajad”, kood 5141.

4 KUTSEKVALIFIKATSIOON

Eesti keeles:	Juuksur I, II, III
Inglise keeles:	Hairdresser I, II, III
Vene keeles:	Парихмахер I, II, III
Soome keeles:	Parturi-Kampaaja I, II, III

5 KUTSEKIRJELDUS

Juuksur peab olema professionaalne klienditeenindaja. Juuksuri tööülesanneteks on juuste ja peanaha hooldamine, juuste lõikamine, soengute tegemine, habeme ajamine ning vuntside ja habeme modelleerimine, juuste värvimine, blondeerimine, toonitamine ja lokkimine. Juuksur peab tundma juuksekosmeetikavahendeid ja nende mõju erinevatele juuksetüüpidele ning olema kursis moesuundadega. Juuksuri tööskuste hulka kuulub kliendi nõustamine ning kliendile sobiva juuksehooldus- ja -viimistlusvahendite müümine. Juuksur oskab teenindada nii mees- kui naiskliente, ta võib spetsialiseeruda töö käigus kas mees- või naistöele.

Valdavalt töötab juuksur seistes. Juuksuritöös kasutatavad ained võivad põhjustada allergiat.

Juuksur I kvalifikatsiooni taotlemise eelduseks on kutsekeskharidus keskhariduse baasil.

Juuksur II kvalifikatsiooni taotlemise eelduseks on kutsekeskharidus, vähemalt kaheaastane järjepidev töökogemus juuksurina ja täiendkoolituse läbimine.

¹ Statistical classification of economics activities in the European Community (NACE) eestistatud versioon

² International Standard Classification of Occupations (ISCO-88) eestistatud versioon

Juuksur III kvalifikatsiooni taotlemise eelduseks on kutsekeskharidus, vähemalt viieaastane töökogemus juuksurina, oskus läbi viia näitlikke juuksuritöö esitlusi ja täiendkoolituste läbimine.

Eritingimused: Juuksurid, kes on enne kutseomistamise algust omandanud eriala mingil muul viisil, võivad taotleda kvalifikatsiooni vastavalt I, II, ja III kvalifikatsiooni nõuetele ja tööstaažile.

6 KUTSEOSKUSNÕUDED

6.1 Üldoskused ja –teadmised

6.1.1 Majandus – algtase

- 1) majanduse põhimõisted
- 2) ettevõtluse alused

6.1.2 Õigusaktid

- 1) töökeskkond
- 2) tööõigus
- 3) tervisekaitse
- 4) tarbijakaitse

6.1.3 Töökeskkonna ohutus

- 1) tööohutus
- 2) tuleohutus
- 3) töotervishoid
- 4) tööhügieeni- ja sanitaarnõuded
- 5) jäätmekäitlus
- 6) esmaabi

6.1.4 Suhtlemine

6.1.5 Keeleoskus (vt lisa A)

- 1) eesti keel – kesktase
- 2) võõrkeel – algtase

6.1.6 Salongi asjaajamine ja dokumenditöö

6.1.7 Kutseala töötajate töö korraldamine ja juhendamine – I, II nõue puudub

6.2 Põhioskused ja -teadmised

6.2.1 Kutsealane terminoloogia

6.2.2 Juuste ja peanaha hooldamine

- 1) juukse ehitus ja mehhaaniliste ning keemiliste kahjustuste mõju juustele
- 2) juuksehooldusvahendid ja nende mõju erinevatele juuksetüüpidele
- 3) viimistlusainete toime juustele
- 4) juuste ja peanaha hooldamine intensiivhooldusvahenditega
- 5) juuksehooldus- ja viimistlusvahendite tutvustamine ja müümine

6.2.3 Juuste pesemine

- 1) vee, šampooni ja juuksehooldusvahendite omadused ja mõju juustele
- 2) pea pesemine ja peanaha massaaži teostamine vastavalt peanaha- ja juuksetüübile

6.2.4 Juuste lõikamine

- 1) juukselõikuse terminoloogia

- 2) erineva juukse pikkusega juukselõikused - I algtase; II kesktase; III kõrgtase
 - 3) kääride, fileerimis- ja modelleerimiskääride ja -noa valik lähtuvalt juukselõikustehnikast - I algtase; II kesktase; III kõrgtase
 - 4) juukselõikuse vormistamine joonisena ja lõikuse teostamine joonise järgi - I, II algtase; III kõrgtase
 - 5) habeme ajamine ning habeme ja vuntside modelleerimine - I algtase; II kesktase; III kõrgtase
- 6.2.5 Püsilokk – juuste struktuurikujundus - I algtase; II kesktase; III kõrgtase
- 1) oksüdatsiooni- ja reduktsiooniprotsessid juuste keemilisel töötlemisel
 - 2) püsilokiainete erinevad omadused ja nende kasutamine
 - 3) rullikeeramise erinevad meetodid
- 6.2.6 Värvitöötlus - I algtase; II kesktase; III kõrgtase
- 1) värvikaardi kasutamine lähtuvalt värviringi põhimõtetest
 - 2) keemilised protsessid juuste ja habeme värvimisel
 - 3) sobivate värvimisainete ja -tehnikate määratlemine ja kasutamine lähtuvalt kliendi isikupärast ja juukse struktuurist
 - 4) värvianalüüsi teostamine ja juuste värvimine erinevatel meetoditel
- 6.2.7 Soengu kujundamine - I algtase; II kesktase; III kõrgtase
- 1) soengute kavandamine ja kujundamine lähtuvalt kliendi soovist ja stiilist
 - 2) proportsioonide tundmine ja vormide mõju
 - 3) soengute erinevad tehnikad erineva pikkusega juustele
 - 4) õigete töövahendite valik ja kasutamine
- 6.2.8 Salongitöö säästlik ja turvaline juhtimine ning korraldamine – I, II nõue puudub
- 6.2.9 Klienditeenindus – I, II kesktase; III kõrgtase
- 6.2.10 Uued moesuunad ja uued tehnoloogiad juuksuritöös - I algtase; II kesktase; III kõrgtase
- 6.2.11 Lisajuuste ja soengulisandite kasutamine - I algtase; II kesktase; III kõrgtase
- 6.2.12 Näitlike juuksuritöö esitluste läbiviimine – I, II nõue puudub

6.3 Lisaoskused ja -teadmised

- 6.3.1 Päevajumestus
- 6.3.2 Ripsmete ja kulmude värvimine ning kulmude modelleerimine
- 6.3.3 Võistlustööde teostamine
- 6.3.4 Arvuti kasutamine - moodulid AO1-AO4, AO7 (vt lisa B)
- 6.3.5 Oma tööde albumi koostamine

6.4 Isikuomadused ja võimed

- 1) suhtlemisoskus
- 2) uuenduste ja ideede genereerimise võime
- 3) teenindusvalmidus
- 4) liigutuste täpsus
- 5) empaatiavõime
- 6) tolerantsus
- 7) vastutusvõime
- 8) koostöövõime
- 9) analüüsivõime
- 10) loovus

- 11) kohanemisvõime
- 12) iseseisvus
- 13) püsivus
- 14) füüsiline suutlikkus

7 KEHTIVUSAEG

Kutsestandard kehtib 4 aastat. Vastavalt vajadusele võib standardit muuta enne standardi kehtivusaja lõppu.

KEELTE OSKUSTASEMETE KIRJELDUSED

Alljärgnevides nõuetes on lähtunud Eesti Vabariigi keeleseaduses kasutatavatest keeleoskustasemetest, laiendades samad nõuded võõrkeelele.

Eristatakse kolme keeleoskustaset:

Algtase – keele piiratud suuline ja elementaarne kirjalik oskus. Isik tuleb toime tuttavates keelekasutusolukordades, saab aru selgest kõnest igapäevaelu puudutavatel teemadel, mõistab üldjoontes lihtsama teksti sisu ning oskab täita lihtsaid tüüpdokumente ja kirjutada lühikesi tarbetekste.

Kesktase – keele suuline ja piiratud kirjalik oskus. Isik tuleb toime mitmekesisetes keelekasutusolukordades, saab aru normaalse tempoga kõnest, mõistab raskusteta igapäevaelu kajastavate tekstide sisu, suudab kirjutada oma tegevusvaldkonda puudutavaid tekste.

Kõrgtase – keele suuline ja kirjalik oskus. Isik väljendab ennast vabalt, sõltumata keelekasutusolukorrast, saab aru ka kiire tempoga kõnest, mõistab raskusteta keerulisemate tekstide sisu, suudab kirjutada stiililt ja funktsioonilt erinevaid tekste.

ARVUTI KASUTAMISE OSKUS

Arvutikasutaja oskustunnistus – AO (ECDL/ICDL – The European Computer Driving Licence/The International Computer Driving Licence) tõendab selle omaja praktilisi põhioskusi laiatarbe tarkvara kasutamisel. (AO tunnistuse omamine ei ole kutsekvalifikatsiooni taotlemisel kohustuslik.)

7 moodulit:

AO1 – Infotehnoloogia põhimõisted ja infoühiskond

AO2 – Arvuti kasutamine ja failihaldus

AO3 – Tekstitöötlus

AO4 – Tabelitöötlus

AO5 – Andmebaasid

AO6 – Esitus

AO7 – Informatsioon ja kommunikatsioon

AO1 INFOTEHNOLOOGIA PÕHIMÕISTED JA INFOÜHISKOND

1. Põhimõisted
2. Riistvara
3. Mälu
4. Tarkvara
5. Arvutivõrgud
6. Arvutid igapäevaelus
7. Infotehnoloogia ja ühiskond
8. Turvalisus, õiguskaitse ja seadusandlus
9. Infotehnoloogia ja Eesti

AO2 ARVUTI KASUTAMINE JA FAILIHALDUS

1. Elementaarioskused
2. Töölaud
3. Failihaldus
4. Failide lihtne redigeerimine
5. Prindihaldus

AO3 TEKSTITÖÖTLUS

1. Alustamine
2. Põhioperatsioonid
3. Kujundamine (vormindamine)
4. Dokumendi viimistlemine
5. Printimine
6. Muud oskused

AO4 TABELITÖÖTLUS

1. Elementaarioskused
2. Põhioperatsioonid
3. Valemid ja funktsioonid
4. Kujundamine (vormindamine)

5. Diagrammid ja objektid
6. Printimine

AO5 ANDMEBAASID

1. Alustamine
2. Andmebaasi loomine
3. Vormi kasutamine
4. Informatsiooni otsimine
5. Aruanded

AO6 ESITLUS

1. Elementaarskused
2. Põhitegevused
3. Vormindamine
4. Graafika ja diagrammid
5. Printimine ja levitamine
6. Slaidiseansi efektid
7. Slaidiseansi vaatamine

AO7 INFORMATSIOON JA KOMMUNIKATSIOON

1. Veebi kasutamise elementaarskused
2. Veebis navigeerimine
3. Otsing veebis
4. Järjehoidjad (bookmarks)
5. Elektronposti kasutamise elementaarskused
6. Kirjavahetus
7. Adresseerimine
8. Postkasti haldamine
9. Listid ja uudisgrupid